

Verleden tijd

Op de keeper beschouwd ben ik een positief ingesteld persoon. Stap meestal met het juiste been uit bed, laat –weer of geen weer– de hond met plezier uit en rijd fluïdend naar mijn werk. Tegelijkertijd neig ik met het klimmen der jaren steeds meer naar cultuurpessimisme. Ondanks technologische ontwikkelingen en de digitale revolutie lijkt het laagje beschaving van *Homo sapiens* helaas net zo dun te zijn als toen we in berenvel gehuld achter mammoeten aan renden. Religie, spiritualiteit, technologie, kunst en cultuur kunnen ons dierlijke instinct niet of nauwelijks onderdrukken. Hoe hoogontwikkeld we ons ook achten en hoe graag we dat ook willen: Vreten, Veiligheid en Voorplanting blijven de belangrijkste drijfveren. Angst voor verandering, vernieuwing en het onbekende de belangrijkste aanjagers van conflict.

Het zou zelfs wel eens zo kunnen zijn dat het rotsvaste geloof in de vooruitgang ons paradoxaal genoeg terugwerpt richting schedelklieven en uitgeholde boomstam. Hoe sneller de vooruitgang, hoe minder we namelijk geneigd zijn achterom te kijken. En dat is jammer, want wie kennis heeft van het verleden kan het heden beter begrijpen en is daardoor wellicht in staat te leren van de gemaakte fouten. Ook ons kleine wereldje van vis en visserij zou er volgens mij een stuk prettiger uitzien wanneer we eens wat vaker het archief in zouden duiken. Veel spanningen tussen sport- en beroepsvisserij bijvoorbeeld vinden hun oorsprong in de afwezigheid van adequaat beleid en stringente regelgeving. Ook overbevissing, gemene weide visserij en stroperij vormden 100 jaar geleden al een bron van irritatie tussen de beide partijen. Van de in het verleden gemaakte fouten is blijkbaar weinig geleerd. Doordat beleidsmakers weinig of geen historisch besef hebben of het zich kunnen permitteren en telkens weer uit het heden vertrekken, zitten sport- en beroepsvisserij inmiddels op een berg onuitvoerbare beleidsnota's.

Een vergelijkbaar beeld kan worden geschetst van het waterbeheer. Een geweldige kerstboom vol ambitieuze plannen, onder meer resulterend in referenties die vanuit het verleden beschouwd niet reëel zijn voor Nederland. Zonder gedegen historisch onderzoek wordt er bijvoorbeeld vanuit gegaan dat al onze plassen en meren vroeger glasheldere kranswierparadijzen waren waar successie geen enkele rol speelde. Op grond hiervan wordt nu veel geld verspild aan het *coûte que coûte* willen terugkeren naar een situatie die zich historisch gezien waarschijnlijk nooit heeft voorgedaan. *Mutatis mutandis* maken we ons het zelf wijs dat vroeger alles beter was en gaan we voorbij aan de spectaculaire verbetering van zowel de waterkwaliteit als van het huis van de vis. Te danken aan uitstekend functionerende waterschappen die, ook weer door gebrek aan historisch besef, op het punt staan het loodje te leggen in het politieke strijdtoneel.

Hoewel ik tenslotte niet de intentie heb de wereld te verbeteren adviseer ik de lezer van *Visionair* wel om eens een bezoek te brengen aan een van de visserij-musea die ons land kent. Dat zal in ieder geval helpen om de inhoud van dit blad beter te duiden.

Marco Kraal, Hoofdredacteur